

zelo pomemben, in to z vidika etike med-človeških odnosov. Tu gre predvsem za medsebojne odnose strokovnih delavcev obeh organizacij. Globoko sem prepričan, da bi ob upoštevanju pravil profesionalne etike in ob zadostni strokovnosti delavcev ne smelo prihajati do konfliktnih situacij med obema skupinama strokovnjakov. Del napetosti, ki so nastale po uvedbi nove organizacije, pripisujemo novemu načinu dela. Vsako delo v gozdu pač mora biti naročeno, izvedeno in prevzeto. Kolikor ni opravljeno v zadostnem obsegu ali kakovosti, pač ne more biti prevzeto. Razume se, da povsem idealno delo ne more biti opravljeno, ali pa bi le-to zahtevalo nesmiselno visoke stroške. Izogibajmo se piko-lovstvu. Presoje, da pač ni idealno izvedenih del, da pa so dobro opravljena, bi morali biti sposobni strokovni delavci obeh organizacij. Sčasoma se bomo privadili na neki standard kakovosti opravljenih del in kaj hitro se bo potem ugotovilo, ali je delo opravljeno primerno ali ne. To seveda ne gre brez določene stopnje zaupanja, brez dovolj strokovnosti in brez primernih medsebojnih odnosov.

Trdim, da je najslabša varianta nezau-

panje in prepir, uničeni medsebojni odnosi. Vedno je treba imeti pred očmi, da bomo v bistvu strokovnjaki iste stroke in da imamo pred seboj isti cilj – dobrobit gozda. To bo najbrž ena izmed nujnosti prihodnjega gozdarskega strokovnega kodeksa. Pravič- no in moralno bi tudi bilo, da bi veljali enaki kriteriji za vse izvajalce del v gozdu. Tako za izvajalska podjetja kot za druge subjek- te, ki delajo v zasebnih gozdovih, naj torej veljajo enaki kriteriji strogosti.

d) Odnos med izvajalskim podjetjem in javnostjo. Javnost veliko bolj komuni- cira z Zavodom za gozdove. Ob izvajalska podjetja bi se javnost utegnila spotakniti ob očitnem malomarnem delu v gozdu ali ob zaporah prometa na javnih cestah zaradi splošno znane nestrpnosti voznikov.

Ob zaključku mojega prispevka še eno nekoliko provokativno vprašanje. Pri montaži žičnega žerjava smo prisiljeni zasekati drevo, izbranca, pač najlepše drevo v bližnji okolici, z namenom, da bi sidro nosilke bilo varnejše. Obstaja tudi druga varianta, drevo ostane nepoškodovano, montaža je bolj improvizirana, nevarnost nezgode pa je večja. Kaj storiti?

GDK: 9

Pomen kodeksa gozdarske etike za gozdarje

Katarina GROZNIK*

Gozdarjem je zaupana skrb za gozdove. Skrb za ohranitev in razvoj gozdov zagotavlja zadovoljevanje številnih potreb ljudi danes in jutri. Gozd kot obnovljiv naravni vir in dom številnih rastlinskih in živalskih vrst je dragocena dediščina za prihodnje rodove. Za dobro delo z gozdovi je pomembno poznavanje zakonitosti o življenju gozda. Življenje gozda pa je zapleteno, zato je obstoječe znanje o delovanju gozdnih ekosistemov kljub bogati gozdarski tradiciji in mnogim raziskavam razmeroma skromno. Spreminja se tudi odnos ljudi do

gozda; pogledi na vlogo gozdov, neposredni in posredni vplivi na gozdove. Skrb za gozdove je zato zahtevna in odgovorna naloga. Kodeks gozdarske poklicne etike je res le popisani kos papirja, ki ne more prinesiti hitrih rešitev za kopico sedanjih in prihodnjih problemov pri delu z gozdovi. S skupnim priznanjem določenih načel in s prizadevanjem za njihovo vsakodnevno izvajanje pa je ta kos papirja lahko zelo dragocen.

Gozdarska etika obravnava pravila ravnanja v gozdarskem poklicu. Etičnost in neetičnost gozdarjev se kaže v njihovem odnosu do gozda in do ljudi. Ne gre za dve strogo ločeni ali hierarhično različni področji, temveč za tesno in neločljivo pove-

* K.G., dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, 1000 Ljubljana, Večna pot 2, SLO

zanost obeh področij. Etičen odnos do gozda se kaže v priznanju in izvajanju načel biotske pestrosti, trajnosti, sonaravnosti in večnamenskosti v gozdarstvu, v pazljivem ravnanju z gozdom na podlagi dosedanjih spoznanj in izkušenj, v spoštljivem odnosu do živih bitij in gozdnih ekosistemov v celoti ne glede na trenutne koristi, v nenehnem učenju. Pomembna je uporabnost znanstvenih raziskav za vsakodnevno delo z gozdovi; skrb za gozd tudi tako, da stopimo iz gozda in spregovorimo o njem ter naša pripravljenost braniti njegov obstoj in kakovostno gospodarjenje pred kratkoročnimi interesi. S skrbjo za gozd posredno in neposredno skrbimo tudi za kakovostno življenje sedanjih in prihodnjih rodov. Z etičnim odnosom do ljudi, od javnosti v najširšem pomenu besede, mladine, lastnikov gozdov, strokovnjakov drugih strok, gozdarjev drugih ustanov in podjetij, do najožjih gozdarskih sodelavcev, pa tudi uresničujemo naše poslanstvo.

Kodeks gozdarske etike mora vsebovati priznana načela v gozdarstvu v odnosu do gozda in do ljudi. Za vse gozdarje, ne glede na matično ustanovo ali podjetje, bo kodeks skupen imenovalec in pripomoček pri gospodarjenju z gozdovi. Za študente in gozdarje na začetku poklicne poti pa dobra osnova in smerokaz. Mladi ljudje se odločajo za gozdarski poklic v želji po zanimivem delu v gozdu. Že v času študija se izkaže, da to delo ni tako preprosto in mirno, kot si je marsikdo na začetku predstavljal. Gozdarji sedanjosti in prihodnosti morajo znati reševati nasprotja zaradi različnih interesov do gozda in gozdnega prostora. Gospodarjenje z gozdom mora izpolnjevati današnje večnamenske zahteve do gozda in ga v čim bolj neokrnjeni obliki ohranjati za prihodnost. Razkorak med teorijo in prakso, negotovost zaradi relativno skromnega poznavanja naravnih zakonitosti o delovanju gozdnih ekosistemov, delo z ljudmi z različnimi pogledi in zahtevami, okorelost klasičnega gozdarstva, slabo cenjeno strokovno gozdarsko delo, to so nekateri pomisleki, ki odvrtačajo marsikaterega študenta od gozdarskega poklica ali pa povečujejo negotovost na začetku poti v gozdarstvu.

Kodeks gozdarske etike lahko v zvezi z omenjenimi pomisleki prinaša optimizem. Optimizem zaradi priznavanja načel in prizadevanj za njihovo uresničevanje in

zaradi zavesti, da se večina gozdarjev zavzema za etičnost, za razvoj, za spremembe na bolje.

Teoretično etična načela v gozdarstvu sploh niso sporna. Pomisleki se pojavljajo v povezavi z njihovim izvajanjem. Ravno mladi sprejemajo etična načela najbolj odprto in hvaležno. Tudi za njihovo prihodnost gre. Priznana etična načela prinašajo možnost za spremembe na bolje v še tako negotovih in zapletenih razmerah in pomoč pri konkretnih odločitvah.

V luči pomena kodeksa gozdarske etike za študente gozdarstva in mlade gozdarske kolege je zelo pomemben etičen odnos gozdarjev med seboj. Pot gozdarja se začne z učenjem za gozdarski poklic na izobraževalnih ustanovah. Dolžnost profesorjev je vzgoja dobrih gozdarskih strokovnjakov. Idealno bi bilo medsebojno spoštovanje profesorjev in študentov namesto pogostega strahu ne eni strani in podcenjevanja na drugi. Pomembna pa je tudi povezava študentov z gozdarji iz prakse. Študentje lahko delajo potrebne in uporabne raziskave in hkrati pridobivajo dragocena znanja in izkušnje. Gozdarji potrebujejo na začetku poklicne poti dobro mentorsko vodstvo in pomoč izkušenih gozdarjev. Z zavestjo, da nisi le zelenec, ki mu razen rutinskih opravil ne kaže zaupati česa drugega, se je veliko lažje učiti in napredovati in biti vedno bližje resnični pripravljenosti za dobro delo z gozdom in z ljudmi.

V današnjem času številnih sprememb in postavljanja novih temeljev v gozdarstvu je razmišljanje o etiki v gozdarstvu in o kodeksu zelo dobrodošlo in pomembno. Kodeks gozdarske etike je pisni zapis načelnih prizadevanj za kakovostno gospodarjenje z gozdovi. Pripomore lahko k aktivnemu oblikovanju nove vloge gozdarstva in k plodnim vezem med gozdarji, raztresenimi po različnih ustanovah in podjetjih. Je izkaznica gozdarjev navzven in odličen smerokaz navznoter. Za vsakega gozdarja, še posebno pa za tiste, ki šele stopajo na gozdarsko pot, ki je lepa, a tudi polna odgovornosti.

Iz besede gozdar lahko izluščimo besedi gozd in dar. Gozd je dar. Za gozdarja je delo v gozdu in z gozdom dar. Gozdar mora imeti za dobro delo z gozdom dar, ki pa ga mora nenehno brusiti. Tudi s kodeksom gozdarske etike.

VIRI

1. Code of Ethics for Members of the Society of American Foresters, 1995. – Journal of Forestry, 93, 9, s.13-13.
2. Groznik, K., 1996. Nasprotja v gozdu. Primerjava dunajskih in ljubljanskih primestnih gozdov. – BF, Odd. za gozdarstvo, diplomska naloga.
3. GROZNIK, K. / KORENJAK, A., 1992. Etika in bodoče generacije. – BF, Odd. za gozdarstvo, seminarska naloga.
4. LEOPOLD, A., 1949. A Sand County Alma-

- nac. – London, Oxford University Press, s. 201-226.
5. PIRNAT, J., 1992. Etika sobivanja v okolju. – GozdV., 50, 4, s. 215-226.
  6. PIRNAT, J., 1994. Odnos do okolja v luči desete zapovedi iz Dekaloga. – GozdV., 52, 7-8, s. 315-321.
  7. PROCTOR, J.D., 1996. Will the Real Land Ethic Please Stand Up? – Journal of Forestry, 94, 2, s. 39-43.
  8. Slovar slovenskega knjižnega jezika, 1994. – Ljubljana, DZS.

GDK: 9

Poročilo o referatih okrogle mize o gozdarski poklicni etiki

Odsev sedanjega stanja družbe in stroke – gozdarstva je kriza, ki se kaže v:

- pomanjkanju odgovornosti, avtoritete;
- pomanjkanju ustvarjalnega dialoga – posledica ogroženosti,
  - nedorečenem odnosu do narave / poznana smer, nepoznane meje / in
  - vseh posledicah, ki naštetim vzrokom sledijo.

Predlagani kodeks etike danes označuje izzvenevanje t.i. antropocentrične tradicije – predstavljal naj bi vodilo in orientacijo med etično spornim in kazensko pravno odgovornim področjem zaradi vedno večjega razkoraka med možnostmi in potrebami; sicer je stroka obsojena na propad.

Bogata tradicija slovenskega gozdarstva nakazuje dozorelost in potrebo po določeni

stopnji moralne avtonomije, saj stroka ne pomeni le skupnega imenovalca ali medija izrazito strokovnim načelom trajnosti, sonaravnosti in mnogonamenskosti, temveč označuje tudi široko polje nedorečene odgovornosti do javnosti, stroke in sebe, posameznika.

Kodeksa ne razumimo kot pogodbo, marveč kot zavezanost gozdu in njegovim dobrinam, ki jih zapuščamo zanamcem. Etika se začne pri človeku z njegovim pogledom, izvajanjem zamisli in s spoštovanjem, upoštevanjem splošnih moralno etičnih načel na pristen, življenski način. Predvsem pa je pomembna etična drža duha, ki v človeku je, ali pa je ni!

Matjaž Čater